

APEK

Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije
Stegne 7, p. p. 418
1001 Ljubljana
telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01
e-naslov: info.box@apek.si, http://www.apek.si
davčna št.: 10482369

Številka: 38291-11/2006-44
Datum: 26.10.2007

Na podlagi četrtega odstavka 9. člena in 129. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS št 13/07-UPB1) in ob uporabi določb Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. RS, št. 24/06-UPB2), na zahtevo družbe T-2, d.o.o., Streliška cesta 150, Maribor, ki jo zastopa direktor Matevž Turk za zagotavljanje operaterskega dostopa s strani družbe Mobitel, Telekomunikacijske storitve, d.d., Vilharjeva 23, Ljubljana, ki jo zastopa glavni izvršni direktor Klavdij Godnič, Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije izdaja naslednjo

ODLOČBO

1. Cena posredovanja klica uporabnika družbe T-2, d.o.o., Streliška cesta 150, Maribor pri gostovanju v omrežju družbe Mobitel, Telekomunikacijske storitve, d.d., Vilharjeva 23, Ljubljana, znaša ████████ € na minuto brez DDV.
2. V tem postopku stroški niso nastali.

Obrazložitev:

Agencija je v postopku reševanja spora, ki je bil uveden na podlagi vloge družbe T-2, d.o.o., Streliška cesta 150, Maribor, ki jo zastopa direktor Matevž Turk (v nadaljnjem besedilu: T-2) »Sprožitev spora proti Mobitelu« z dne 12.6.2006, v skladu z 9. členom Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS št. 13/07-UPB1; v nadaljevanju: ZEKom) dne 6.12.2006 izdala delno odločbo št. 38291-11/2006-18 (v nadaljnjem besedilu: delna odločba). Z delno odločbo je agencija družbi T-2 naložila, da oblikuje takšno vlogo, ki bo skladna z Navodili za vsebino vloge za dostop do javnega mobilnega telefonskega omrežja družbe Mobitel, d.d., za izvajanje govornih in podatkovnih storitev. Družbi Mobitel, Telekomunikacijske storitve, d.d., Vilharjeva 23, Ljubljana, ki jo zastopa glavni izvršni direktor Klavdij Godnič (v nadaljnjem besedilu: Mobitel) pa je agencija naložila, da mora vlogo T-2 obravnavati in se do te opredeliti v celoti in pri oblikovanju ustreznih rešitev upoštevati vse obveznosti, vključno z obveznostjo zagotavljanja dostopa za izvajanje storitev, ki so ji bile naložene z odločbo agencije št. 300-75/2004-23 z dne 19.10.2006, pri oblikovanju cen pa tudi obveznosti iz odločbe agencije št. 300-107/2005-19 na trgu zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg) z dne 20.1.2006.

V dokumentu št. 021/2007-mm z dne 26.1.2007 je Mobitel v skladu z delno odločbo obravnaval vlogo operaterja T-2. Pojasnil je, da je vloga operaterja T-2 vsebinsko povsem enaka tisti, ki jo je ta Mobitelu posredoval že dne 26.7.2006. Mobitel je zato v sedmih točkah povzel odprta vprašanja, ki ostajajo takšna tudi po prejemu (novega) Projekta vzpostavitve T-2 MVNO (v nadaljnjem besedilu: projekt) ter za katera bi operaterja morala najti skupno rešitev, če želita skleniti pogodbo za izvajanje GSM storitev MVNO. Med drugim so to vprašanja: o načinu usmerjanja mednarodnega prometa; v zvezi s seznamom storitev, do katerih T-2 zahteva dostop in posledično tehnične rešitve za izvajanje teh; o tehnični rešitvi za usmerjanje podatkovnega prometa. V svojem projektu vzpostavitve MVNO T-2 v 2. poglavju, kjer navaja izhodišča za tehnično rešitev predvideva tudi uporabo storitev UMTS.

Ker agencija s strani operaterja T-2 ni prejela nobenega dopolnila oziroma odgovora na Mobitelov dokument je dne 30.5.2007 operaterja pozvala, da svojo vlogo dopolni tako, da bo iz nje jasno razvidno, o katerih elementih pogodbe o operaterskem dostopu se je z Mobitelom že dogovoril in o katerih z njim ne more doseči soglasja in zato želi, da o njih skladno z ZEKom odloči agencija.

T-2 je v svojem odgovoru dne 11.6.2007 pojasnil, da od agencije zahteva, da z odločbo odloči v sporu glede pogodbe o operaterskem dostopu za opravljanje storitev MVNO ter, da določi stroškovno naravnano ceno za minuto klica med dvema naročnikoma T-2 MVNO v omrežju Mobitela oz. v načinu zaračunavanja »v vsako smer«, saj naj bi bilo že iz celotne korespondence med operaterjema jasno razvidno, da se ne moreta dogovoriti predvsem o ceni minute klica. T-2 je priložil odgovor, ki ga je posredoval Mobitelu, v katerem je pojasnil, da je v času od vložitve vloge za rešitev spora pred agencijo pridobil svoj številski prostor in zato uporaba Mobitelovega ni več predvidena, da je resnično pridobil frekvence za storitve UMTS, kljub temu pa to ne pomeni, da ne bo v tistem delu v katerem bi bilo to potrebno za te storitve uporabljal dela infrastrukture Mobitela. Podal je še svoj predlog cene klica. Ker meni, da ga mora Mobitel obravnavati enakopravno z ostalimi operaterji MVNO in ob upoštevanju dejstva, da ima T-2 del lastne infrastrukture predlaga ceno v višini [REDACTED] EUR/min za minuto klica med dvema naročnikoma T-2 MVNO v omrežju Mobitela oziroma zaračunavanje »v vsako smer« [REDACTED] EUR/min.

Mobitel je dne 26.6.2007 operaterju T-2 in v vednost agenciji posredoval dokument, v katerem odgovarja na dopis T-2 z dne 11.6.2007, ki predstavlja odgovor na njegov dopis z dne 26.1.2007. Mobitel pojasnjuje, da storitev nacionalnega gostovanja v omrežju UMTS komercialno še ne ponuja, niti ni k temu zavezan s kakšno odločbo agencije. Pojasnil je da je kot operater s pomembno tržno močjo zavezan nuditi dostop do omrežja za zagotavljanje govornih klicev, glede vseh ostalih predlogov vsebinske in tehnične narave pa se je Mobitel opredelil že dne 26.1.2007 in nanje ni prejel odgovora. Dne 28.6.2007 je agencija prejela dokument, v katerem se Mobitel opredeljuje do navedb operaterja T-2, da Mobitel zavlačuje postopek in opisal celoten postopek dogovarjanja med operaterjema od dne 9.9.2005 dalje. V dokumentu je jasno navedel, da do tistega dne še vedno ni prejel ustreznega projekta T-2, iz katerega bi bilo mogoče nedvoumno razbrati načina dostopa do Mobitelovega omrežja za vzpostavljanje klicev iz omrežja (tehnične vmesnike, protokole oz. za vzpostavljanje klicev nujne tehnologije). Ne glede na slednje dejstvo je Mobitel operaterju T-2 posredoval za potrebe priprave njegovega poslovnega načrta okvirne cene. Mobitel je še poudaril, da do sedaj še ni imel sklenjene pogodbe za dostop do omrežja v okoliščinah in za enakovredne storitve kot jih je mogoče razbrati iz prejete dokumentacije s strani T-2.

Agencija je v želji, da se vloga operaterja T-2 pojasni do te mere, da bo način dostopa tako vsebinsko kot tudi tehnično mogoče nedvoumen, dne 2.7.2007 operaterja povabila na ustno obravnavo njegove vloge. T-2 je zaprosil za predstavitev naroka in agencija je njegovi prošnji

ugodila. Na naroku, ki je bil opravljen v prostorih agencije dne 16.7.2007 je agencija želela, razjasniti tista vprašanja, ki jih je v zvezi z izvedbo dostopa izpostavil Mobitel. T-2 je na obravnavi pojasnil, da je edini predmet spora, o katerem naj odloči agencija, cena za originacijo in posredovanje govornega klica uporabnikov T-2 v omrežju Mobitel. Pri določitvi cene naj agencija upošteva dejstvo, da bo T-2 za zagotavljanje storitev svojim uporabnikom uporabljal nekatere lastne in nekatere Mobitelove omrežne elemente (po projektu), katerih natančen seznam bo posredoval agenciji v roku 5 dni. V celoti pa bo T-2 uporabljal Mobitelovo radijsko omrežje.

Agencija je dne 23.7.2007 prejela tekstovni opis projekta, priloga katerega je bil enak Projekt vzpostavitve T-2 MVNO, kot ga je T-2 posredoval že v mesecu januarju 2007, le grafični prikaz je bil v barvah.

Na podlagi prejetih dokumentov je agencija dne 10.8.2007 oba operaterja povabila na ustno obravnavo, na kateri naj bi se obravnavalo, po navedbah T-2, edini preostali sporni element pogodbe, torej cena za klice uporabnikov storitev T-2 v omrežju Mobitel.

Mobitel je dne 27.8.2007 posredoval svoj odgovor na vabilo, v katerem je pojasnil, da ne držijo navedbe T-2, da je med operaterjema edino odprto vprašanje glede katerega ni doseženo soglasje, vprašanje cene za originacijo in posredovanje govornih klicev uporabnikov T-2 v omrežju Mobitela, saj je T-2 v besedilnem opisu tehnične rešitve dostopa zahteval tudi storitve kot so GPRS, MMS, SMS, ki pa niso vključene v okvir obveznosti dopustitve dostopa do omrežja na podlagi odločbe agencije št. 300-75/2004-23 z dne 19.10.2006. Prav tako T-2 zahteva storitev nacionalnega sledenja (roaminga) v omrežjih GSM in UMTS, kar pa ne more biti predmet postopka v katerem se odloča o pravici in pogojih do dostopa do omrežja. Pojasnil je še, da na dopis z dne 26.6.2007, v katerem je podal obširna stališča do tehničnih in komercialnih predlogov operaterja T-2 še vedno ni prejel nobenega odgovora. Agencijo je na podlagi vsega navedenega zaprosil za postavitve roka, v katerem bo podal obširen kronološki odgovor na navedbe T-2 v zvezi z njegovo zahtevo po izdaji dopolnilne odločbe. Ustna obravnava v tej fazi postopka pa bi bila po njegovem mnenju povsem nesmiselna, saj na njej celotnega spornega razmerja med operaterjema ne bi bilo mogoče razrešiti.

Agencija je predlogu za preložitev ustne obravnave ugodila, saj je na podlagi pojasnil Mobitela ugotovila, da se operaterja ne strinjata o tem, katera vprašanja so predmet spora in tako ni bilo mogoče določiti niti predmeta ustne obravnave. Mobitel je pozvala, da v roku 8 dni operaterju T-2 (ter v vednost agenciji) pošlje dokument, v katerem naj povzame svoja stališča o vseh bistvenih vprašanjih glede katerih z operaterjem T-2 nista dosegla soglasja, razvidna pa naj bodo tudi vsa vprašanja na katera od T-2 še ni prejel odgovora oziroma se ta o njih ni izjasnil pa so nujna za izvedbo operatorskega dostopa oziroma izvajanje storitev MVNO. Agencija je o preklicu ustne obravnave obvestila tudi T-2 ter ga pozvala, da v roku 8 dni odgovori na dokument, ki mu ga bo posredoval Mobitel.

Dne 6.9.2007 je agencija v vednost prejela dokument, ki ga je Mobitel poslal operaterju T-2. Po njegovem mnenju ostaja še vedno odprto ključno vprašanje ali od njega zahteva dostop do omrežja kot operater omrežja ali kot mobilni virtualni operater. V vlogah, ki jih je s strani T-2 prejel se namreč pojavlja enkrat zahteva za sklenitev pogodbe o operatorskem dostopu za opravljanje storitve T-2 MVNO v omrežju Mobitel drugič pa zahteva za sklenitev pogodbe za UMTS in GSM nacionalno gostovanje v omrežju Mobitel. Po mnenju Mobitela kombinacija obeh načinov ni možna, razen tega pa Mobitelu tovrstna obveznost ni bila nikoli naložena. Tehničnih elementov dostopa do posameznih omrežnih elementov Mobitela nista mogla dogovoriti ravno iz razloga ker se v vlogah T-2 pojavlja zahteva po kombinaciji obeh načinov

dostopa in hkratne kombinacije uporabe lastnega omrežja in storitev. V nadaljevanju Mobitel podaja nekatere neusklajene tehnične elemente dostopa do posameznih omrežnih elementov Mobitela, zaradi katerih se operaterja nista mogla dogovoriti o vrstah in cenah storitev, ki naj bodo predmet zadevne pogodbene ureditve. Tako navaja, da je med drugim dne 25.7.2007 s strani T-2 prejel predlog, da bo uporabljal IMSI 2936401x, kar bi lahko pomenilo spremembo tehnične rešitve dostopa do omrežja Mobitel, saj se v HLRju Mobitela lahko nahajajo le IMSI 29341x, prvoten predlog T-2 pa ni predvideval uporabe lastnega IMSI. IMSI Mobitela je hkrati tudi pogoj za uporabo njegovih storitev, zato Mobitel sprašuje ali T-2 resnično želi storitev mednarodnega gostovanja v omrežju Mobitela. T-2 je v svojem projektu navedel, da bo imel lasten sistem za obračun klicev, kar izhaja tudi iz priložene sheme, dne 8.6.2007 pa je T-2 navedel, da je način polnjenja predplačniških kartic predviden z uporabo sistemov Mobitela. Od T-2 zato pričakuje, da bo oblikoval enovit tehnični predlog za sklenitev pogodbe o nacionalnem gostovanju, ki naj vsebuje diagrame poteka sporočil med omrežnimi elementi, iz katerih bo jasno razvidna uporaba posameznih omrežnih elementov na strani Mobitela in na strani T-2, ki naj bodo ločeni za naročnike in predplačnike, ločeni za prometne primere in registracijo ter ločeni za različne vrste storitev.

T-2 je dne 19.9.2007 agenciji posredoval dokument, v katerem se opredeljuje do Mobitelovega dopisa z dne 6.9.2007. V njem navaja, da naj spremenjena dejstva in okoliščine, na katere opozarja Mobitel, v ničemer ne bi vplivale na odločitev v tej zadevi, saj naj bi bile zanj relevantne zgolj tiste, ki so veljale v času, ko je T-2 vložil zahtevo za MVNO pred agencijo. Zahteva da mu Mobitel predloži natančno specifikacijo, s katero izkazuje oblikovanje in utemeljitev razumnih cen. Od agencije zahteva da odloči na podlagi do sedaj zbrane dokumentacije ali pa naj razpiše ustno obravnavo, saj po njegovem mnenju dopisovanje z Mobitelom ni več smiselno.

Agencija je dne 25.9.2007 operaterju T-2 posredovala ponoven poziv, v katerem je obrazložila, da je Mobitel na podlagi poziva agencije v postavljenem roku pripravil vlogo, ki tudi vsebinsko v celoti ustrezala navodilu agencije. Odgovor operaterja T-2 pa je prejela po preteku postavljenega roka in tudi vsebinsko ta ne ustreza navodilu agencije. V prvotnem pozivu je bilo obrazloženo, da bo agencija na podlagi prejetih dokumentov s strani obeh operaterjev ugotavljala predmet spora, in presodila ali je za odločanje o njem v celoti pristojna. T-2 je opozorila, da bo njegovo vlogo zavrgla, če je ne bo dopolnil skladno z navodilom.

Dne 4.10.2007 je agencija prejela odgovor operaterja T-2. V njem navaja, da Mobitel pogojuje dogovarjanja med operaterjema z dejstvi, ki niso v njegovi pristojnosti in niso relevantna za potek rešitve spora. Po njegovem mnenju je neupravičeno navajati kot problem njegovo zahtevo po nacionalnem gostovanju, saj gre za dva pravno različna posla. T-2 je predlagal tak model MVNO, ki ga obstoječi virtualni operaterji v Republiki Sloveniji nimajo. Gre namreč tudi za dostop do omrežja, kar pa mu mora Mobitel po veljavni zakonodaji dovoliti. V nadaljevanju pojasnjuje na kakšne načine bi bilo po njegovem mnenju mogoče izvesti povezavo T-2 mobilnih GPRS uporabnikov v internet. Odgovarja na navedbe Mobitela glede uporabe IMSI, po njegovem mnenju je namreč upravičeno pričakoval, da je tudi operater, ki je deloval pod blagovno znamko Vega uporabljal IMSI 29370. V nadaljevanju je še pojasnjuje, da spora glede mednarodnega gostovanja glede na objektivne danosti očitno ne more biti. Mobitel pa se je z njim že dogovarjal o nakupu SIM kartic, o načinu usmerjanja prometa in o vsebinah, pri ceni pa so pogajanja zastala. Iz tega po njegovem mnenju sledi, da se operaterja ne moreta dogovoriti samo o ceni originacije ter posredovanja klicev. O vseh ostalih elementih za izvedbo dostopa pa bistveno strinjanje obstaja oziroma je obstajalo.

Na podlagi 129. člena ZEKom agencija rešuje spore med subjekti na trgu elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji, kakršni so spori med fizičnimi in pravnimi osebami, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma storitve, ter spori med fizičnimi in pravnimi osebami, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma storitve, in uporabniki v zvezi z obveznostmi, ki izhajajo iz tega zakona, na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov, kar pa ne posega v morebitno sodno pristojnost.

Če ne pride do dogovora o tehničnih in komercialnih vprašanih operaterskega dostopa oziroma medomrežnega povezovanja, na podlagi petega odstavka 9. člena ZEKom ob smiselni uporabi 129. člena ZEKom na zahtevo ene izmed strank odloči agencija z odločbo. Agencija z odločbo uredi le tista vprašanja medomrežnega povezovanja oziroma operaterskega dostopa, glede katerih ni bilo mogoče doseči soglasja med strankami in ki niso v nasprotju s tem zakonom. Obveznosti in pogoji v odločbi morajo biti objektivni, pregledni, sorazmerni in nediskriminacijski.

Predmetni postopek se je pričel na podlagi vloge operaterja T-2 z dne 12.6.2006, s katero je ta od agencije zahteval, da »odloči v sporu med njim in operaterjem Mobitel ker se Mobitel ne pogaja v dobri veri in ker ne zagotavlja enakovrednih pogojev dostopa do javnega mobilnega telefonskega omrežja in posredovanje klicev iz tega v enakovrednih okoliščinah za druge operaterje, ki zagotavljajo enakovredne storitve kar se da ugotoviti s primerjavo postopkov za sklenitev pogodbe z drugimi operaterji, s katerimi ima že sklenjeno primerljivo pogodbe in s primerjavo cen, po katerih Mobitel zagotavlja primerljivo storitev drugim operaterjem«. Agencija je z delno odločbo št. 38291-11/2006-18 z dne 6.12.2006 operaterjema naložila obveznost pogajanja za sklenitev pogodbe za dostop do javnega mobilnega telefonskega omrežja družbe Mobitel ter hkrati da ta uskladi ta prisilno pravnim predpisom.

Na podlagi 220. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. RS, št. 24/06-UPB2) pristojni organ, če z odločbo ni odločil o vseh vprašanih, ki so bila predmet postopka izda na predlog stranke ali po uradni dolžnosti posebno odločbo o vprašanih, ki v že izdani odločbi niso zajeta (dopolnilna odločba).

Z delno odločbo je agencija operaterjema naložila obveznost medsebojnega pogajanja. V nadaljevanju postopka pa je agencija ugotavljala, o katerih vprašanih operaterskega dostopa operaterja v predmetnem postopku ne moreta doseči soglasja in naj posledično o njih skladno z ZEKom odloči z odločbo.

Postopek se je začel na zahtevo T-2. T-2 je v svoji zadnji vlogi z dne 3.10.2007 v odgovoru na poziv agencije na dopolnitev svoje vloge navedel, da se z Mobitelom ne moreta dogovoriti samo še o ceni originacije ter posredovanja klicev uporabnikov storitev T-2 v omrežju Mobitel.

Agencija je ugotovila, da so je v postopku zbrani vsi potrebni dokazi, ki jih potrebuje za končno odločitev. Stranki v postopku, torej T-2 in Mobitel sta predlagala vse dokaze, ki sta jih nameravali v postopku predložiti.

Agencija ugotavlja, da sta posredovanje in originacija sinonima, zato uporablja v nadaljevanju enoten izraz »posredovanje«. V zvezi z zahtevo T-2 za določitev cene posredovanja klicev za operaterja virtualnega mobilnega omrežja (MVNO) agencija ugotavlja, da sodi navedena storitev na trg 15 - Dostop do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanje klicev iz teh omrežij (medoperaterski trg). Obveznosti operaterja Mobitel na navedenem trgu določa odločba Agencije št. 300-75/2005/23 z dne 19.10.2005 (v nadaljnjem

besedilu: odločba), ki med drugim Mobitelu nalaga, da mora ugoditi vsem razumnim zahtevam za dostop do svojega javnega mobilnega telefonskega omrežja (1. točka drugega odstavka 26. člena ZEKom). Skladno z definicijo operatorskega dostopa iz 24. točke 3. člena ZEKom sodi k dostopu tudi zagotavljanje storitev drugemu operaterju, vključno z dostopom do virtualnih omrežnih storitev, kar glede na definicijo navedenega upoštevne trga vključuje tudi posredovanje klicev za operaterje MVNO. Posledično je zahteva T-2 zahteva po zagotovitvi regulirane storitve operatorskega dostopa, pogoje za katero določa odločba.

Agencija mora pri odločitvi glede cene upoštevati dve zahtevi, ki jih v zvezi s ceno določa odločba. Prva je obveznost enakega obravnavanja, ki je vsebovana v prvi alineji 3. točke izreka odločbe in določa, da mora Mobitel zagotavljati enakovredne pogoje dostopa do javnega mobilnega telefonskega omrežja in posredovanja klicev iz tega omrežja v enakovrednih okoliščinah za druge operaterje, ki zagotavljajo enakovredne storitve. Iz navedene zahteve izhaja, da mora biti cena, operaterja Mobitel za zagotavljanje storitve posredovanja klicev za operaterja T-2 enaka ceni, po kateri v enakovrednih okoliščinah zagotavlja enakovredno storitev za druge operaterje. Druga zahteva se nanaša na metodo oblikovanja cen po 4. točki izreka odločbe, ki pravi, da mora Mobitel na zahtevo agencije v roku, določenem v zahtevi, oblikovati razumne cene in agenciji predložiti utemeljitev razumnosti teh cen, z vidika potenciala za možnost vstopa operaterjev kot uporabnikov storitve dostopa in posredovanja klicev, ter predložiti podrobno kalkulacijo takšnih razumnih cen, na osnovi katere bo utemeljeval ustrezno razliko med maloprodajnimi in grosističnimi cenami, v skladu z obrazložitvijo.

V zvezi s prvo zahtevo je treba ugotoviti, da je v času veljavnosti odločbe z operaterjem Mobitel edino Tušmobil d.o.o. sklenil pogodbo o posredovanju klicev in sicer v sklopu storitve nacionalnega gostovanja (roaming). Pri storitvi nacionalnega gostovanja gre (tako kot pri MVNO) za to, da gostujoči operater (v tem primeru Tušmobil d.o.o.) tako kot MVNO uporablja radijski del omrežja operaterja, pri katerem gostuje, v konkretnem primeru torej omrežja Mobitel, za storitev posredovanja klicev od uporabnikov, pri tem pa lahko sam usmerja promet. Ključna razlika med storitvama nacionalnega gostovanja in MVNO izvira zgolj iz dejstva, da imajo uporabniki nacionalnega gostovanja tudi lastno radijsko GSM omrežje na podlagi lastnih odločb o dodelitvi radijskih frekvenc, medtem ko MVNO lastnega GSM omrežja in odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za opravljanje storitev GSM praviloma nimajo. Ker se v praksi lahko zgodi, da tudi MVNO pridobi lastne frekvence in prične graditi lastno radijsko omrežje, medtem ko lahko uporabnik nacionalnega gostovanja le postopno dograjuje lastno radijsko omrežje, je razlika med nacionalnim gostovanjem in MVNO z vidika uporabe omrežnih elementov in posledično stroškov nepomembna. Iz teh razlogov je treba storitev posredovanja klicev v sklopu MVNO in storitev posredovanja klicev v okviru nacionalnega gostovanja obravnavati kot enakovredni v enakovrednih okoliščinah. Agencija pri tem pripominja, da se ni spuščala v morebitne tehnične posebnosti, ki bi bile specifične za konkretne primere ene ali druge storitve, saj je uporaba dodatnih omrežnih elementov lahko predmet ločenih dogovorov o najemu oziroma uporabi teh elementov, sklenitev tovrstnih dogovorov pa glede na konkreten zahtevek stranke ni predmet tega postopka. Posledično se je agencija v celoti oprla na cenovne pogoje, ki so bili dogovorjeni med operaterjema Mobitel in Tušmobil d.o.o., da bi določila ceno, ki jo mora skladno z obveznostjo enakega obravnavanja Mobitel zagotavljati tudi operaterju T-2. Mobitel in Tušmobil d.o.o. sta se dogovorila, da znaša cena za odhodne klice uporabnika gostujočega operaterja, ki gostuje v Mobitelovem omrežju in ki jih Mobitel dostavi neposredno na stikalo gostujočega operaterja, ■■■■■ € brez DDV.

Hkrati je agencija presojala, ali navedene cene, ki so bile dogovorjene med operaterjema Mobitel in Tušmobil d.o.o., ne predstavljajo kršitve 4. točke izreka odločbe. Agencija najprej

ugotavlja, da je Mobitel pozvala k oblikovanju in utemeljitvi razumnih cen z delno odločbo, izdano v tem postopku. Skladno z delno odločbo je moral Mobitel. agenciji posredovati natančno specifikacijo, s katero je izkazoval oblikovanje razumnih cen in predložiti utemeljitev razumnosti teh cen, z vidika potenciala za možnost vstopa operaterjev kot uporabnikov storitve dostopa in posredovanja klicev ter predložiti podrobno kalkulacijo takšnih razumnih cen, na osnovi katere utemeljuje ustrezno razliko med maloprodajnimi in grosističnimi cenami. Mobitel je svojo obveznost izpolnil in se v obrazložitvi skliceval na stroškovne kalkulacije cene zaključevanja klicev, ki jih je agenciji posredoval v sklopu svojih obveznosti po odločbi št. 300-107/2005/19 z dne 20.1.2006. Po mnenju operaterja Mobitel bi morala cena posredovanja klica ustrezati izračunani ceni zaključevanja klica, ki jo je Mobitel stroškovno utemeljil. Agencija ugotavlja, da obstaja dovolj prepričljivo izhodišče za enakovredno obravnavanje obeh vrst storitev, saj gre v obeh primerih za uporabo dostopovnega radijskega omrežja in pripadajočega usmerjanja v enakem časovnem intervalu (1 minuta). Pri tem pa agencija ugotavlja, da se je Mobitel pri obrazložitvi razmerja med maloprodajno in grosistično ceno omejil zgolj na dejstvo, da je grosistična cena stroškovno naravnana, kar po mnenju agencije ob pravilnem razporejanju stroškov res privede do ustreznega razmerja med maloprodajnimi in grosističnimi cenami. Po drugi strani pa T-2. ni predložil nikakršnih dejstev ali dokazov, na primer v obliki lastnega predvidenega maloprodajnega poslovnega modela ali stroškovnih kalkulacij za lastno omrežje, ki bi kazali na to, da stroškovno izračunane cene operaterja Mobitel ne omogočajo oblikovanja ustrezne razlike med maloprodajnimi in grosističnimi cenami.

Agencija ugotavlja, da so cene nacionalnega gostovanja, ki so dogovorjene z operaterjem Tušmobil d.o.o., celo nižje od stroškovne kalkulacije za zaključevanje klicev, do katere je prišla agencija na podlagi zmanjšanja Mobitelove lastne stroškovne kalkulacije za postavke, ki po ugotovitvah agencije v to stroškovno kalkulacijo niso sodile. Taka stroškovna kalkulacija je bila vnesena v odločbo agencije št. 3824-14/2007-3 z dne 13.4.2007 in znaša 0,0681€ brez DDV. Agencija se je nadalje oprla na cene na trgu za končne uporabnike, da bi preverila, ali te cene omogočajo oblikovanje ustrezne razlike med maloprodajno ceno in navedeno grosistično ceno. Agencija je ugotovila, da se je v odsotnosti drugih dokazov, ki bi jih predložile stranke, najprimerneje opreti na predplačniške cene za končne uporabnike, saj lahko v tem primeru odmislimo naročnino, za katero bi lahko pričakovali, da bi jo T-2 zaračunaval svojim naročnikom, kar bi bil zanj dodaten vir prihodka. Agencija je ugotovila, da je v omrežju operaterja Mobitel za lastne (»Mobi«) uporabnike običajna predplačniška cena minute klica znotraj omrežja 0,18361 € z DDV oziroma 0,153 € brez DDV. Glede na zgoraj opisani medoperaterski cenik klicev znotraj omrežja Mobitel nastane največji strošek gostujočemu operaterju prav v primeru, da klic izvira od njegovega gostujočega uporabnika, kar ga stane ██████ €, in se zaključi na Mobitelovega uporabnika, kar ga stane še dodatnih 0,0681 €, skladno z veljavno odločbo agencije št. 3824-14/2007-3 z dne 13.4.2007. Skupaj torej gostujoči operater plača ██████ € brez DDV, kar za operaterja pomeni ██████ € marže na minuto klica. Pri tem pa agencija še dodaja, da gostujoči operater oziroma MVNO lahko oblikuje tudi lastno ceno zaključevanja klicev, ki jo zaračunava operaterjem za klice, ki izvirajo iz omrežja Mobitel in omrežij tretjih operaterjev, to pa predstavlja dodaten vir prihodka in s tem tudi možnost pokrivanja stroškov usmerjanja, ki jih ima gostujoči operater oziroma MVNO, kar zanj realno še znižuje stroške delovanja v omrežju operaterja Mobitel. Pri tem pa ni nepomembno, da je Tušmobil d.o.o. tudi na podlagi opisane mešanice klicev (*call mix*) oblikoval enotno maloprodajno predplačniško ceno minute klica 0,12 € (z DDV), ki nedvomno predstavlja resno cenovno konkurenco citirani ceni minute v paketih Mobi. Agencija posledično zaključuje, da v prvi točki izreka te odločbe ugotovljene medoperaterske cene lahko dopuščajo ustrezno razliko med maloprodajno in grosistično ceno.

Agencija pa pripominja, da cene posredovanja klica ne more določiti zgolj na podlagi stroškovnih izračunov, kar je sicer v eni od svojih vlog zahteval T-2, saj veljavna odločba št. 300-75/2005/23 z dne 19.10.2005 določa drugačno metodo cenovnega nadzora. Hkrati agencija pripominja, da cena določena v izreku te odločbe ne izključuje možnosti oblikovanja drugačnih cen za operaterje, ki bi v postopkih pred agencijo izkazali upravičeno potrebo po oblikovanju specifičnih poslovnih modelov na maloprodajnem trgu. Če bi ti poslovni modeli skladno z obveznostjo cenovnega nadzora iz odločbe št. 300-75/2005/23 z dne 19.10.2005 zahtevali drugačno oblikovanje cen, ki bi bilo tudi za T-2 bolj ugodno, bo lahko T-2 zaradi obveznosti Mobitela po enakem obravnavanju zahteval uveljavitev enakih cen tudi nasproti sebi.

Ker v postopku stroški niso nastali, je agencija odločila tako kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

Pravni pouk:

Zoper to odločbo je v skladu s 119. členom Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS, št. 43/04, 86/04 - ZVOP-1 in 129/06) mogoče sprožiti upravni spor v roku 30 dni od njene vročitve. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži pri Upravnem sodišču Republike Slovenije v Ljubljani. V sporu odloča Upravno sodišče na sedežu v Ljubljani. Tožba se vloži pri pristojnemu sodišču neposredno pisno ali pa se mu pošlje po pošti. Tožbi je treba priložiti tudi po en prepis ali kopijo tožbe in prilog za toženca, če je kdo prizadet z odločbo, pa tudi zanj, priložiti pa je potrebno to odločbo v izvorniku, prepisu ali kopiji.

Postopek vodila:
Katja Kmet

Odgovorna oseba:
Mag. Tomaž Simonič
direktor

Vročiti: T-2, d.o.o., Streliška cesta 150, Maribor - v skladu z 91. členom ZUP
- Mobitel, Telekomunikacijske storitve, d.d., Vilharjeva 23, Ljubljana - v skladu z 91. členom ZUP
- arhiv, tu